

GSF-KURAM04 KARMA (HİBRİT) YAZILI SINAV

Sınav türünün kapsamı, bölüm tasarımı ve değerlendirme esasları

Belge kodu	GSF-KURAM04	Belge niteliği	Açıklama, uygulama ve değerlendirme esasları
Belgenin işlevi. Bu belge yalnızca yazılı soru türlerinin aynı sınavda birlikte kullanıldığı durumları tanımlar; her soru türünün ölçme amacı, puanlama yöntemi ve sınav içindeki ağırlığının nasıl belirleneceğini açıklar.			

1. AMAÇ

Karma (hibrit) yazılı sınav, aynı sınav oturumunda iki veya daha fazla yazılı soru türünün birlikte kullanıldığı ölçme aracıdır. Çoktan seçmeli, kısa cevaplı, açık uçlu, eşleştirmeli, sıralamalı, doğru-yanlış ve boşluk doldurmalı maddeler; ölçülmek istenen öğrenme çıktısına uygun olarak farklı bölümlerde bir araya getirilebilir.

Bu sınav türünün amacı, tek bir soru biçiminin sınırlılıklarını azaltmak ve bilgi-kavrama düzeyinden analiz, yorumlama ve gerekçelendirme düzeyine kadar farklı bilişsel performansları aynı sınav içinde örneklemektir. Soru çeşitliliği kendi başına amaç değildir; her bölümün ders öğrenme çıktısına sağladığı ölçme katkısı açıkça tanımlanmalıdır.

2. KAPSAM

Bu belge aşağıdaki sınav ve değerlendirmelerde uygulanabilir:

- Ara sınav, final, bütünleme ve tek ders sınavları,
- Birden fazla yazılı soru türünün aynı oturumda kullanıldığı kuramsal değerlendirmeler,
- Görsel, metin veya vaka temelli yazılı soruların nesnel ve yapılandırılmış maddelerle birleştirildiği sınavlar,
- Yüz yüze veya güvenli dijital ortamda uygulanan çok bölümlü yazılı sınavlar.

GSF-KURAM04 yalnızca yazılı yanıt biçimlerinin birleştirildiği sınavlarda kullanılır. Sınav tek türden oluşuyorsa açık uçlu için GSF-KURAM01, çoktan seçmeli için GSF-KURAM02, kısa cevaplı için GSF-KURAM11 kullanılır. Kuramsal ve uygulamalı ders bileşenlerinin ayrı kanıt ve ağırlıklarla birleştirildiği durumlarda GSF-KARMA01; sözlü sınav veya sunum bölümü için ilgili sözlü değerlendirme formu ayrıca uygulanır.

3. DEĞERLENDİRME ESASLARI

Ölçüt	Açıklama
Sınavın niteliği	İki veya daha fazla yazılı soru türü, farklı öğrenme çıktıları ve bilişsel düzeyleri ölçmek üzere aynı sınav planında birleştirilir.
Soru türleri	Açık uçlu, çoktan seçmeli, kısa cevaplı, eşleştirmeli, sıralamalı, doğru-yanlış ve boşluk doldurmalı maddelerden amaca uygun olanlar kullanılabilir.
Sınav belirtkesi	Öğrenme çıktısı, konu alanı, bilişsel düzey, soru türü, soru sayısı ve puan ağırlığı ilişkisi sınavdan önce planlanır.
Bölümler	Her soru türü açık bir bölüm başlığı ve yönerge altında sunulur; bölüm puanı, soru puanları ve yanıt yöntemi sınav dokümanında gösterilir.
Toplam puan	Bütün bölümlerin toplamı 100 puandır.
Ağırlıklar	Bölüm ağırlıkları soru sayısına göre otomatik değil; ölçülen öğrenme çıktısının önemi, bilişsel düzey ve beklenen yanıt emeği gözetilerek belirlenir.
Cevap ve puanlama anahtarları	Nesnel maddeler için doğru cevap anahtarı; kısa ve açık uçlu sorular için beklenen cevap bileşenleri, kısmi puan koşulları ve kabul edilebilir alternatifler sınavdan önce hazırlanır.
Değerlendirme	Her soru kendi türüne uygun yöntemle puanlanır; bölüm alt toplamları ayrı hesaplanır ve ilan edilmiş ağırlıklarla 100 puanlık ham sınav puanında birleştirilir.
Sınav puanı	Bölüm ve soru puanlarının doğrulanmış toplamı 100 üzerinden ham sınav puanını oluşturur.

4. SINAV VE SORU TASARIM İLKELERİ

Karma yazılı sınav hazırlanırken aşağıdaki ilkeler birlikte gözetilir:

- **Amaçlı soru türü seçimi:** Her soru türü ölçtüğü performans nedeniyle seçilir. Yalnızca sınavı çeşitlendirmek için aynı öğrenme çıktısını farklı biçimlerde tekrar eden bölümler oluşturulmaz.
- **Öğrenme çıktısı matrisi:** Her soru veya soru grubu bir ders öğrenme çıktısı, konu alanı ve bilişsel düzeyle eşleştirilir; sınavın bütünü dengeli temsil sağlayacak biçimde planlanır.
- **Bölüm yönergeleri:** Her bölümde yanıt yöntemi, işaretleme biçimi, beklenen yanıt uzunluğu, soru veya bölüm puanı ve varsa yanlış cevap kuralı ayrı ve açık biçimde belirtilir.
- **Süre ve emek dengesi:** Bölüm süreleri; okuma yükü, beklenen yanıt uzunluğu ve bilişsel güçlkle orantılı planlanır. Çok sayıda düşük düzeyli madde, üst düzey bir soruya ayrılması gereken süreyi ortadan kaldırmamalıdır.
- **Bölümler arası bağımsızlık:** Bir bölümdeki seçenek, kavram listesi veya soru kökü başka bölümdeki açık uçlu ya da kısa cevaplı sorunun cevabını doğrudan açıklamamalıdır.
- **Puan ağırlığı:** Puan dağılımı yalnızca soru adedine göre yapılmaz; öğrenme çıktısının önemi, beklenen performans ve değerlendirme kapsamı esas alınır.
- **Tür içi kalite:** Her soru, ait olduğu türün hazırlama ilkelerine uyar: çoktan seçmelide tek doğru ve işlevsel çeldirici; kısa cevaplıda belirli yanıt sınırı; açık uçluda açık görev ve puanlanabilir cevap bileşenleri sağlanır.
- **Görsel düzen:** Bölüm geçişleri, sayfa akışı, görsel/metin ekleri ve cevap alanları karışıklığa yol açmayacak biçimde düzenlenir; bir sorunun parçaları zorunlu olmadıkça farklı sayfalara bölünmez.

5. DEĞERLENDİRME İLKELERİ

Karma yazılı sınavda tek bir genel puanlama yaklaşımı yerine, her soru türü için uygun ve önceden belirlenmiş yöntem kullanılır:

- **Çoktan seçmeli ve nesnel maddeler:** Doğru cevap anahtarı ve ilan edilmiş yanlış cevap kuralıyla puanlanır; hatalı veya birden çok doğru seçenek içeren maddeler bütün öğrencilere ortak kararla işlenir.
- **Kısa cevaplı maddeler:** Doğru anahtar ifadeler, kabul edilebilir yazım/ ifade çeşitleri ve varsa kısmi puan koşulları üzerinden değerlendirilir.
- **Açık uçlu sorular:** Beklenen cevap bileşenleri, alt puanlar, alternatif geçerli yaklaşımlar ve gerekçelendirme düzeyi esas alınır.
- **Eşleştirme, sıralama ve boşluk doldurma:** Her doğru bağlantı, sıra basamağı veya boşluk için puan kuralı önceden tanımlanır; bir hatanın sonraki bütün adımları otomatik olarak geçersiz kılıp kılmayacağı açıklanır.
- **Bölüm alt toplamaları:** Her bölümün puanı ayrı hesaplanır; alt toplamalar, sınav dokümanında ilan edilen ağırlıklarla birleştirilir ve toplamın 100 olduğu doğrulanır.
- **Çifte ceza vermeme:** Aynı bilgi eksikliği, birbirine bağlı iki ölçüt veya bölüm altında gereksiz biçimde tekrar cezalandırılmaz; yazım hatası yalnızca ilgili ölçütte puanlanır.
- **Ortak düzeltme kararı:** Anahtar değişikliği, hatalı madde veya kabul edilebilir yeni bir yanıt tespit edildiğinde karar kaydedilir ve ilgili soru bütün öğrenci kâğıtlarında yeniden gözden geçirilir.
- **Son kontrol:** Soru puanları, bölüm alt toplamaları, 100 puanlık genel toplam ve öğrenci bilgi sistemi girişi birbirleriyle karşılaştırılır.

6. UYGULAMA NOTLARI

Bu bölüm, farklı yazılı soru türlerinin tek sınavda şeffaf, dengeli ve izlenebilir biçimde uygulanmasına ilişkin esasları açıklar.

6.1. Sınav Öncesi

- Sınav belirtkesi, bölüm ağırlıkları, soru puanları ve her soru türüne ait cevap/puanlama anahtarı sınavdan önce tamamlanır.
- Öğrencilere sınavın bölüm yapısı, toplam süre, yanıt yöntemi, yanlış cevap kuralı ve her bölümün puan ağırlığı açıkça bildirilir.
- Dijital uygulamada farklı soru türlerinin görüntülenmesi, yanıt kaydı, bölüm geçişi ve teknik kesinti koşulları önceden test edilir.

6.2. Sonuç ve geri bildirim

- Geri bildirim bölüm bazında verilir: nesnel maddelerde doğru cevap ve yaygın yanlışlar; kısa/açık uçlu sorularda beklenen bileşenler, puanlama ölçütleri ve geliştirme alanları açıklanır.
- Sınav sonuçları, belirli bir bölümün öğrenme çıktısını yeterince ölçmediğini gösteriyorsa sonraki sınavın soru türü ve ağırlık dengesi yeniden düzenlenir.

- Ham sınav puanı ile ders başarı/harf notu birbirinden ayrılır; başarı notu yürürlükteki düzenlemelere göre ayrıca belirlenir.

6.3. Arşiv ve itiraz

- Sınav dokümanı, bölüm ve soru puanları, cevap/puanlama anahtarları, öğrenci yanıtları, puan dökümü ve varsa ortak düzeltme kararları ders dosyasında saklanır.
- Not itirazında yalnız toplam puan değil, her bölümün anahtarı, soru bazlı puanları ve alt toplam hesaplaması birlikte incelenir.
- Makul uyarlamalar, soru türlerinin erişilebilir sunumu ve eşdeğer yanıt yolu üzerinden yapılır; ölçülen öğrenme çıktısını veya ilan edilmiş bölüm ağırlıklarını değiştirmez.

Temel ilke. Karma yazılı sınav, farklı soru türlerini yan yana getirmekten ibaret değildir; her türün ayrı bir öğrenme çıktısını uygun yöntemle ölçtüğü, puanlarının şeffaf biçimde birleştirildiği bütüncül bir sınav tasarımıdır.